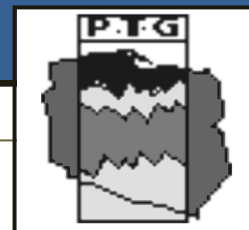

CZARNA ZIEMIA

Międzynarodowy Rok Gleby 2015 w Polsce

Piotr Hulisz, UMK Toruń

W ramach Międzynarodowego Roku Gleb (MRG), ogłoszonego przez ONZ pod hasłem "Zdrowe gleby, zdrowe życie", członkowie Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego zorganizowali ponad 50 przedsięwzięć, wśród których można wyróżnić zarówno te o charakterze edukacyjno-popularyzatorskim, jak i naukowym. Miały one na celu zwrócenie uwagi na fakt, że dobry stan gleb ma kluczowe znaczenie dla globalnej produkcji żywności i zapewnienia szeregu ważnych funkcji środowiskowych. Dominowały przede wszystkim imprezy skierowane do społeczności lokalnych, ale zorganizowano także kilka konferencji czy seminariów o zasięgu krajowym.

Ośrodkiem, w którym odbyło się najwięcej spotkań edukacyjnych było niewątpliwie Centrum Edukacji Gleboznawczej - Muzeum Gleb Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, gdzie członkowie Krakowskiego Oddziału PTG przeprowadzili cykl 6 wykładów "Zdrowe gleby dla zdrowego życia" oraz promowali problematykę gleboznawczą w różnych środowiskach. W tym zakresie dużą aktywność wykazywały również inne oddziały PTG, tj. bydgoski, olsztyński, puławski, szczeciński, warszawski i wrocławski. Zorganizowano m.in. wystawy: „Zakryte oblicze Ziemi” (Toruń, <http://kamikadze.tvk.torun.pl/movie/show?id=7249>) i „Historia gleboznawstwa w Puławach” (Puławy), warsztaty dla nauczycieli (Szczecin), wykłady i praktyczne zajęcia dla młodzieży szkolnej (Bydgoszcz, Olsztyn, Szczecin, Toruń, Warszawa), warsztaty gleboznawcze podczas festiwalu nauki (Bydgoszcz, Olsztyn, Toruń, Wrocław) oraz szkolenia dla instytucji (Olsztyn, Szczecin). We Wrocławiu zorganizowano jednodniowe seminarium poświęcone zmianom w przepisach dotyczących oceny zanieczyszczenia gleb oraz monitoringu i remediacji gleb (02.06.2015).

Z okazji MRG ukazało się także kilka publikacji i innych wydawnictw popularyzatorskich, do których należą:

- dwa artykuły w dodatku do Gazety Wyborczej p.t. „Ochrona gleb nie tylko w Roku Gleby” (Grzegorz Siebielec, Bożena Smreczak) http://warsawpress.com/projekty/rolnictwo_03.15.pdf oraz „Zachowanie jakości gleb priorytetem dla rolnictwa” (G. Siebielec, J. Niedźwiecki) http://warsawpress.com/projekty/rolnictwo_09_15.pdf
- artykuł pt. „Gleba – fundament lasu i gospodarki leśnej”, Las Polski 24/2015 (Piotr Sewerniak)
- artykuł pt. „Rok 2015 Międzynarodowym Rokiem Gleb!” (Piotr Sewerniak, Michał Jankowski), Eko Przyjaciel, w druku
- kalendarz ścienny w formacie plakatu, prezentującego fotografie głównych gleb Polski (Michał Jankowski, Marcin Świtoniak, Przemysław Charzyński),
- zakładki do książek z fotografiami monolitów glebowych (Puławy).
- aplikacja multimedialna dotycząca gleb Polski (Piotr Sewerniak).

Wśród przedsięwzięć o charakterze ponadregionalnym na szczególną uwagę zasługuje utworzenie z inicjatywy Oddziału Puławskiego oraz ZG PTG Krajowej Platformy Glebowej (KPG). Podjęta inicjatywa ma na celu skupienie wokół zagadnień glebowych reprezentantów różnych środowisk, w tym pracowników nauki, urzędników różnych szczebli administracji państwowej i rolników. W

Spis treści

Międzynarodowy Rok Gleby 2015 w Polsce	1
MRG2015 w Krakowskim Oddziale PTG	2
Wystawa „Zakryte oblicze Ziemi” na UMK	3
29. kongres PTG we Wrocławiu	4
Warsztaty Naukowe w IUNG-PIB w Puławach	5
Gleba - niepomnażalny i nieodnawialny skarb	6
MRG2015 w Oddziale Szczecińskim PTG	7
MRG2015 w Oddziale Warszawskim PTG	8
Zakończenie MRG2015 w Wiedniu	8
Infografiki FAO na MRG 2015	9
Kronika personalna PTG	10
Sylwetki polskich gleboznawców: H. Uggla	11
Jubileusz prof. Z. Brogowskiego	12
List redaktorów Soil Science Annual	13
Europejski Projekt EdukacyjnyFACES	13
Nowości wydawnicze	14

ramach KPG zorganizowano warsztaty „Współczesne zagrożenia dla funkcji gleb” Warszawa, 23.06.2015 r. i „Instrumenty i metody przeciwdziałania degradacji gleb użytkowanych rolniczo” Puławy, 8-9.10.2015 r. W spotkaniach KPG uczestniczyło ponad 300 osób.

Największym ogólnokrajowym przedsięwzięciem związanym z obchodami Międzynarodowego Roku Gleb był 29. Kongres PTG, który odbył się w dniach 31.08-5.09 2015 r. we Wrocławiu pod hasłem: „Zasoby Glebowe a Zrównoważony Rozwój”. W czasie obrad ponad 200 uczestników z kraju i zagranicy prezentowało oraz dyskutowało wyniki swoich badań dotyczących genezy, właściwości i systematyki gleb, a także racjonalne wykorzystania i ochrony zasobów glebowych.

Z okazji Światowego Dnia Gleby na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu odbyła się 4 grudnia 2015 r. konferencja naukowa pt. „Gleba niepomnażalny i nieodnawialny skarb ludzkości”, w której brało udział około 400 osób. Podobny charakter miała konferencja związana z "Dniem Ochrony Gleby" w dniu 6 listopada 2015, zorganizowanego przez Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie. Dyskutowano m.in. problemy związane z erozją i degradacją gleby, oraz wpływem działań człowieka na jej bioróżnorodność.

Ponadto w czasie trwania MRG 2015 na SGGW w Warszawie odbyły się: Konferencja „Młodzież – Rolnictwo – Unia Europejska” oraz XIX edycja Konkursu „Jak zreformować gospodarstwo mojego ojca?” (10.11.2015), a także seminarium „Nauka o glebie w 200-letniej działalności SGGW” połączone z Jubileuszem 90-lecia prof. dr hab. Zygmunta Brogowskiego” (23.10.2015).

Podsumowując, należy stwierdzić, że członkowie Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w sposób bardzo aktywny i kreatywny włączyli się w obchody MRG 2015, co zaowocowało szeroką paletą działań skierowaną do różnych odbiorców i zapewne przyczyniło się do wzrostu świadomości społecznej na temat fundamentalnej roli gleby w życiu człowieka.

Autor notatki serdecznie dziękuje przedstawicielom wymienionych w tekście Oddziałów PTG: dr hab. J. Podlasińskiej, dr hab. H. Jaworskiej, dr B. Smreczak, prof. dr hab. C. Kabale, dr hab. Michałowi Jankowskiemu, dr hab. T. Zalewskiemu, dr W. Kwasowskiemu, dr B. Glinie oraz dr P. Sowińskiemu za przesłanie informacji.

2015
International
Year of Soils

Pracowity MRG2015 w Krakowskim Oddziale PTG

Piotr Pacanowski, UR Kraków

Jednym z głównych celów wyznaczonych przez ONZ podczas Międzynarodowego Roku Gleb 2015 (MRG 2015) była edukacja gleboznawcza. Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb Uniwersytetu Rolniczego (CEGMG) podjęło starania, mające na celu jak najszersze zapoznanie społeczeństwa z glebami, jak i samą ideą roku gleb.

Na początku kwietnia (12.04.2015) CEGMG włączyło się w organizację Pikniku Rodzinnego w Parku Jordana w Krakowie. "Poznajmy Małopolskie Parki Narodowe", którego celem było promocja akcji "Przyjaciel Parku Narodowego". W ramach pikniku Centrum zrealizowało przy współpracy z Wydziałem Leśnym UR stoisko wystawowe. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z ideą MRG 2015, działalnością Muzeum, zobaczyć różnicę pomiędzy glebą brunatną a bielicową. Wykonywali również pamiątkowe profilki glebowe. Piknik odwiedziło około 1500 osób.

Namiot Wydziału Leśnego oraz CEGMG podczas pikniku rodzinnego w Parku Jordana (fot. Piotr Pacanowski)

W dniach 24-25.04.2015 Centrum wzięło udział w Dniach Ziemi 2015 - Krakowskiej Wystawie Ekologicznej. Ta cykliczna impreza odbywa się w dzielnicy Nowa Huta. Głównym celem było pokazanie znaczenia i różnych funkcji gleby. Stoisko odwiedziło około 2500 uczestników, w tym wiele grup przedszkolnych oraz rodziny z dziećmi.

Wykonywanie profili glebowych przez przedszkolaki podczas Dni Ziemi 2015 w Krakowie (fot. P. Pacanowski)

W tym samym czasie (25-26 kwietnia 2015) CEGMG uczestniczyło w Małopolskiej Geldzie Agroturystycznej odbywającej się corocznie w budynku Wydziału Leśnego. Oprócz zwiedzenia Muzeum Gleb, przy głównym wejściu można było zobaczyć "małą wyspę glebową".

W pierwszym tygodniu maja CEGMG wzięło udział w akcji "Dni otwarte Funduszy Europejskich", gdzie wspólnie z Wydziałem Leśnym propagowało temat: "Fundusze Europejskie dla ochrony gleb i edukacji przyrodniczo-leśnej". Z kolei w trakcie Festiwalu Nauki (21-23 maj 2015) CEGMG było obecne na rynku Głównym w Krakowie i jak zwykle przyjmowało uczniów szkół podstawowych i średnich w swojej siedzibie.

Wykład dla uczniów podczas Festiwalu Nauki (fot. G. Wojciechek)

Uczestnicy Małopolskiej Nocy Naukowców (29.09.2015) mogli nauczyć się pomiaru pH, oznaczania węgla wapnia, rozpoznawania ściółek leśnych. Kulminacją wydarzenia było "zalaikowanie" gleby - uczestnik Nocy Naukowców odciskał laika na specjalnym plakacie, wcześniej odciskając dłoń w mokrym ile. Każdy uczestnik dostawał certyfikat, na którego odwrocie mógł sobie coś namalować farbami glebowymi.

fot. D. Pomorska

Zalaikowana gleba (fot. D. Pomorska)

W ramach MRG 2015 odbył się również cykl wykładów pt. "Zdrowe Gleby dla Zdrowego Życia". Podczas 6 wykładów poruszono szeroki zakres tematów dotyczących gleb. Mogliśmy się dowiedzieć m.in. o substratach uprawowych w technologii zielonych dachów, bioróżnorodności drobnoustrojów glebowych czy problemach w kartografii gleb. Nad cyklem wykładów patronat honorowy sprawował JM Rektor UR im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz Marszałek Województwa Małopolskiego. Patronat medialny sprawowała TVP Kraków.

Wykład dr hab. Marka Drewnika (fot. P. Pacanowski)

Centrum w ramach MRG 2015 uczestniczyło w innowacyjnym projekcie edukacji leśnej realizowanym przez Koło Naukowe Leśników na Wydziale Leśnym UR oraz Forum Rozwoju Inicjatyw Lokalnych. Projekt "Akademia Leśnego Odkrywcy" skierowany by do szkół podstawowych oraz ośrodka dla dzieci niewidomych i słabowidzących w Krakowie. W trakcie projektu pokazaliśmy dzieciom glebę zarówno w sali edukacyjnej, jak również w terenie. Dzieci mogły wejść do odkrywki glebowej i dotknąć i poczuć glebę.

Poznanie gleby przez dotyk monolitu glebowego przez dziecko słabowidzące (fot. P. Pacanowski)

Dziecko niewidzące w odkrywce glebowej (fot. P. Pacanowski)

Centrum na swoim profilu facebookowym podczas MRG 2015 udostępniło kilkaset postów oznaczonych hasztagiem #IYS2015 włączając się w światowy trend oraz prezentując nasze wydarzenia na świecie.

Mamy nadzieję, że działania przez nas podjęte w Międzynarodowym Roku Gleb przyczyniły się do propagowania funkcji gleb oraz konieczności ich ochrony.

Składamy serdeczne podziękowania studentom z Koła Naukowego Leśników Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego oraz dr inż. Magdalenie Frączek za wsparcie przy organizacji wydarzeń.

„ZAKRYTE OBLICZE ZIEMI”

wystawa w Muzeum Przyrodniczym UMK w Toruniu

Michał Jankowski, Maciej Markiewicz, Łukasz Mendyk, Marcin Sykuła, UMK Toruń

Międzynarodowy Rok Gleb 2015, ogłoszony przez FAO UNESCO, jest doskonałą okazją do zwrócenia uwagi społecznej na rolę, jaką gleby pełnią w środowisku oraz życiu człowieka, a także do popularyzacji wiedzy o glebach w ogóle. W ramach jego obchodów pracownicy i doktoranci Katedry Gleboznawstwa i Kształtowania Krajobrazu Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przygotowali okolicznościową wystawę pod tytułem „ZAKRYTE OBLICZE ZIEMI”, która została wyeksponowana w Muzeum Przyrodniczym uczelni. Wystawa składa się z dziewięciu gablot prezentujących eksponaty związane z budową gleb – ich mineralną częścią (wietrzenie skał litych, sedymentacja skał osadowych), materią organiczną (podstawowe utwory organiczne i profile próchniczne

gleb), wybranymi cechami morfologicznymi (barwy, konkrete) oraz różnorodnością gleb Polski i Świata (28 mikromonolitów glebowych oraz 12 fotogramów prezentujących gleby i krajobrazy). Uzupełnieniem wystawy jest kilka plakatów promujących ideę Międzynarodowego Roku Gleb oraz podstawowe funkcje gleb (w tym przesłany na początku roku do wszystkich członków PTG kalendarz na rok 2015). Wystawa została otwarta 8 czerwca i będzie czynna w do końca 2015 roku. Informacja o niej znalazła się w lokalnych mediach oraz w internecie: <http://www.tvtorun.net/movie/show?id=7249>

Widok ogólny wystawy na UMK (fot. Michał Jankowski)

Otwarcie wystawy w dniu 08.06.2015 r. (fot. Marcin Świtoniak)

29. kongres PTG we Wrocławiu

Cezary Kabała, UP Wrocław

Kulminacją obchodów Międzynarodowego Roku Gleby w Polsce był 29. Kongres Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego „ZASOBY GLEBOWE A ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ”, który zorganizowany został w dniach 01-05 września 2015 we Wrocławiu. W Kongresie wzięło udział ponad 200 uczestników ze wszystkich ośrodków naukowych w Polsce oraz goście z Włoch, Hiszpanii, Holandii, Belgii, Niemiec, Turcji, Kanady, Rosji, Ukrainy, Litwy i Łotwy. Wśród gości zagranicznych, bardzo aktywnymi dyskusji kongresowych byli m.in. A. Mermut, obecny Prezydent Europejskiej Unii Towarzystw Gleboznawczych (EUSSS), N. Senesi, poprzedni Prezydent EUSSS i IHSS i Artemi Cerda, były Prezydent Sekcji Glebowej EGU. W kongresie licznie uczestniczyli członkowie honorowi PTG: wspomniany wcześniej N. Senesi, a także G. Ferris, D. Gabriels, S. Goryachkin, S. Kalembasa, J. Marcinek, S. Skiba i P. Skłodowski (honorowy Prezes PTG). W 11 sesjach plenarnych i tematycznych zaprezentowano ponad 50 referatów oraz ponad 150 posterów.

W sesji plenarnej otwierającej Kongres referaty wygłosili: G. Stoops, S. Skiba, S. Keestra, S. Białousz oraz N. Senesi. Natomiast do wygłoszenia referatów w sesji kończącej Kongres zaproszeni zostali: C. Kabała, S. Gonet oraz J. Marcinek. Obok wystąpień podsumowujących dotychczasowe dokonania i obecny stan wiedzy, przedstawiono wiele nowych wyników badań, koncepcji naukowych oraz propozycji zmian w obowiązujących przepisach, klasyfikacjach i instrukcjach.

Podczas sesji końcowej wręczono wyróżnienia dla młodych gleboznawców - autorów najlepszych prezentacji kongresowych. Dr Monika Kisiel (UKSW) oraz dr Irmina Ćwieląg-Piasecka (UPWr) została wyróżniona za najlepszy referat, natomiast dr Łukasz Uzaro-

wicz (SGGW) i dr Anna Walkiewicz (IA) z zespołami współautorów zostali wyróżnieni w kategorii najlepszych posterów.

Nie mniej istotne od sesji referatowych i posterowych były wycieczki terenowe. Jednodniowe wycieczki-sesje terenowe obejmowały zagadnienia (1) degradacji i ochrony gleb w zasięgu oddziaływania przemysłu miedziowego (Legnica – Lubin – Rudna), (2) transformacji gleb aluwialnych i siedlisk lęgowych w dolinie Odry (Wołów – Lubiąż) oraz (3) genezy czarnych ziem i czarnoziemów na Dolnym Śląsku (rejon Łagiewnik Śląskich).

Dwudniowa pokonferencyjna wycieczka miała na celu przedstawienie wybranych zagadnień genezy, morfologii, właściwości i użytkowania gleb Dolnego Śląska i Sudetów. Objęła prezentację gleb serpentynitowych z domieszkami pyłu eolicznego w Masywie Ślęży, fosalnych czarnoziemów w kurhanie neolitycznym i otaczających kurhan gleb pławnych (rejon Henrykowa), gleb wytworzonych z granitoidów, piaskowców kredowych i czerwonych piaskowców permskich w Górach Stołowych.

Warsztaty naukowe

“Instrumenty i metody przeciwdziałania degradacji gleb użytkowanych rolniczo”

Bożena Smreczak, IUNG-PIB Puławy

W dniach 8-9 października 2015 r. w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach odbyły się warsztaty naukowe nt. „Instrumenty i metody prze-

ciwdziałania degradacji gleb użytkowanych rolniczo” zorganizowane przez IUNG-PIB i Polskie Towarzystwo Gleboznawcze. Październikowe warsztaty były drugim spotkaniem w ramach działalności Kra-

jowej Platformy Glebowej (KPG) utworzonej z okazji obchodów Międzynarodowego Roku Gleb. Cieszymy się, że Krajowa Platforma Glebowa zyskała wielu zwolenników i skupia wokół tematyki glebowej naukowców i praktyków, przedstawicieli różnych środowisk i profesji. KPG stała się również miejscem prezentacji wyników badań oraz forum wymiany poglądów.

W spotkaniu wzięły udział 162 osoby, w tym przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Środowiska, pracownicy uczelni i instytutów naukowych, administracji państwowej oraz przedsiębiorcy. W trakcie warsztatów były omawiane podstawy prawne ochrony gleb w naszym kraju oraz zmiany przepisów dotyczących gleb zanieczyszczonych.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady z zakresu mikrobiologii i różnorodności biologicznej, gospodarowania zasobami materii organicznej oraz erozji gleb. Drugiego dnia zespoły naukowe z IUNG-PIB prezentowały zagadnienia dotyczące m.in. monitorowania zawartości azotu mineralnego w glebach Polski, planowanego rozszerzonego monitoringu gleb, wdrażania pakietów rolno-środowiskowych oraz zalesień chroniących zasoby glebowe czy instrumentów i metod gospodarowania glebami w miastach i obszarach przemysłowych. Ważną część spotkania stanowiły panele dyskusyjne, które umożliwiły wymianę poglądów na temat omawianych zagadnień. Uczestnicy warsztatów naukowych mieli możliwość wysłuchania 19 wykładów i zapoznania się z tematyką 54 posterów.

„Gleba – niepomnażalny i nieodnawialny skarb ludzkości”

Bartłomiej Glina, UP Poznań

Z okazji Światowego Dnia Gleby w budynku Biocentrum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, została zorganizowana w dniu 4 grudnia 2015 roku konferencja naukowa pt. „Gleba - niepomnażalny i nieodnawialny skarb ludzkości”. Honorowy patronat nad konferencją objął JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak. Obchody Światowego Dnia Gleby zostały zorganizowane przez Oddział Poznański PTG, Komitet Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN, Katedrę Gleboznawstwa i Ochrony Gruntów oraz Katedrę Gleboznawstwa i Rekultywacji, Agronomii, Chemii Rolnej i Geochemii Środowiska, Łąkarstwa i Krajobrazu Przyrodniczego, Żywnienia Roślin, Siedliskoznawstwa i Ekologii Lasu.

Otwarcie konferencji w Poznaniu

Wystąpienie JM Rektora UP w Poznaniu

W konferencji wzięło udział około 400 osób, wśród nich władze rektorskie i dziekańskie Uniwersytetu Przyrodniczego, członkowie senatu i rad wydziałowych. Zdecydowaną większość (około 300 osób) stanowili studenci z Wydziałów: Rolnictwa i Bioinżynierii, Leśnego, Melioracji i Inżynierii Środowiska, Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Nauk o Żywnieniu i Żywności, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Ponadto, swoją obecnością obchody światowego dnia gleby zaszczylicili znamienici goście m.in.: prezes PTG prof. Zbigniew Zagórski, honorowy prezes PTG prof. Piotr Skłodowski, marszałek województwa wielkopolskiego Wojciech Jankowiak, przedstawiciele władz wojewódzkich i powiatowych oraz

interesariusze zewnętrzni, z którymi uczelnia współpracuje zarówno w obszarze naukowym, jak i dydaktycznym. Otwarcia konferencji oraz powitania uczestników dokonał prof. Wojciech Owczarzak prezes Poznańskiego Oddziału PTG.

Wystąpienie Prezesa PTG

Po części oficjalnej zgromadzeni na sali goście mogli wysłuchać dziewięciu referatów dotyczących roli, wykorzystania, zagrożeń, ochrony oraz miejsca nauk o glebie w procesie dydaktycznym. W dwóch sesjach referatowych swoje wystąpienia zaprezentowali: prof. Jolanta Komisarz, prof. Mirosława Gilewska, prof. Jerzy Marcinek, prof. Andrzej Mocek, prof. Witold Grzebisz, prof. Andrzej Komosa,

prof. Wojciech Owczarzak, dr Tomasz Piechota oraz dr Mirosław Nowiński z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Uczestnicy konferencji w Poznaniu

Licznie zebrani uczestnicy konferencji z zaciekawieniem wysłuchali wszystkich referatów. Po wszystkich wystąpieniach głos zabrał nestor polskiego gleboznawstwa prof. Piotr Skłodowski. Podziękował organizatorom za przygotowanie konferencji oraz przybliżył przybyłym historię ustanowienia międzynarodowego dnia gleby w trakcie XVII Światowego Kongresu Gleboznawczego w Bangkoku (Tajlandia) w roku 2002. Konferencję zamknął prof. Andrzej Mocek przewodniczący Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN, dziękując wszystkim przybyłym za udział w obchodach święta gleby.

MRG 2015 w Oddziale Szczecińskim PTG

Joanna Podlasińska, ZUT Szczecin

W ramach obchodów Międzynarodowego Roku Gleby członkowie Szczecińskiego Oddziału PTG podjęli następujące działania:

1. Dr inż. Adam Sammel przeprowadził warsztaty dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjalnych "Tajemnice, które kryje gleba", które odbyły się 21.10.2015 w Kliniskach.

1. Dr hab. inż. Andrzej Greinert, prof. nazw wygłosił w dniu 4.12.2015 r. referat nt. „Gruz budowlany jako skala macierzysta technosoli (Construction debris as the anthropogenic bedrock of technosols)” dla studentów kierunku Ochrona środowiska, Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w Szczecinie oraz członków PTG w dniu 4.12.2015 r.

2. Dr hab. Marek Podlasiński wygłosił w dniu 4.12.2015 r. referat nt. „Wpływ procesów erozji wodnej i uprawowej na mozaikowość pokrywy glebowej w krajobrazach użytkowanych rolniczo oraz nowe możliwości aktualizacji map glebowych na tych obszarach.”

3. Dr hab. Ryszard Malinowski przeprowadził dwa szkolenia dla pracowników Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w dn. 11 i 18.12.2015 r. Szkolenia pracowników Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Poznaniu i Gorzowie oraz Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Szczecinie i Koszalinie Wielkopolskim dotyczyły „Analizy organoleptycznej składu granulometrycznego oraz określania kategorii agronomicznej gleb” i miały np. zakres: Podział materiału glebowego na frakcje granulometryczne; Skład i właściwości frakcji

granulometrycznych; Podział na grupy granulometryczne; Oznaczanie składu granulometrycznego próbek glebowych metodą organoleptyczną (połową); Określenie przynależności agronomicznej próbek glebowych oraz Wpływ składu granulometrycznego na właściwości

gleby i jej żyzność. Dr hab. Ryszard Malinowski przeprowadził je na podstawie opracowanych prezentacji multimedialnych (wykłady) i przygotowanych materiałów szkoleniowych.

MRG 2015 w Oddziale Warszawskim PTG

Wojciech Kwasowski, SGGW Warszawa

W ramach obchodów Międzynarodowego Roku Gleby w Warszawskim Oddziale PTG podjęto następujące działania:

1. Spotkanie seminaryjne oddziału warszawskiego (03.12.2014) poświęcone Międzynarodowemu Dniowi Gleby oraz rozwieszenie na SGGW i Politechnice Warszawskiej plakatów informujących o Międzynarodowym Roku Gleb.

2. W czasie corocznego pikniku Dni SGGW zorganizowanego w dniach 22-25.05.2015 na stoisku Wydziału Rolnictwa i Biologii prezentowano treści związane z Międzynarodowym Rokiem Gleb. Były to plakaty propagujące znaczenie gleb pod hasłem „Z glebą łączy nas wszystko. Żyjemy na niej i z niej”. Zaprezentowano 4 poster o tematyce glebowej. Goście odwiedzający piknik mogli dokonać pomiaru pH gleby metodą kolorymetryczną, rozdawane były okolicznościowe kalendarze z hasłem 2015 Międzynarodowy Rok Gleb oraz zdjęciami głównych gleb Polski (ok 200szt.).

3. Współorganizator Krajowej Platformy Glebowej, a w szczególności części I warsztatów „Współczesne zagrożenia dla funkcji gleb” (23.06.2015 SGGW Warszawa), w czasie spotkań rozpropagowano w postaci plakatów, oraz w czasie wystąpień informację o Międzynarodowym Roku Gleb

4. Spotkania z młodzieżą szkolną (technika rolnicze, licea) informacja o Międzynarodowym Roku Gleb oraz krótkie wykłady o funkcji gleb w środowisku.

5. Wykład inauguracyjny na rozpoczęcie roku akademickiego 2015/16 na Wydziale Rolnictwa i Biologii prof. J Chojnicki „Funkcje gleb i ich zagrożenia”.

6. Seminarium pt. „Nauka o glebie w 200-letniej działalności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie” połączonego z Jubileuszem 90-lecia prof. dr hab. Zygmunta Brogowskiego”. 23.10.2015 roku Wydział Rolnictwa i Biologii SGGW w Warszawie. W trakcie seminarium ogłoszono referaty:

- Prof. dr hab. Danuta Czepińska-Kamińska „Historia rozwoju nauki o glebie w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie”.

- Prof. dr hab. Cezary Kabala „Definicja próchnicy i koncepcja typów próchnic: perspektywa międzynarodowa i polskie tradycje”.

7. Współorganizator konferencji MŁODZIEŻ – ROLNICTWO – UNIA EUROPEJSKA oraz XIX edycji Konkursu „Jak zreformować gospodarstwo mojego ojca?” 10-11.2015 SGGW, Warszawa. W ramach konferencji ogłoszono dwa referaty:

- Prof. dr hab. S. Gonet „Zrównoważone rolnictwo i zachowanie funkcji materii organicznej”.

- Prof. dr hab. J. Chojnicki „Zmiany klimatyczne, efekt cieplarniany i ich wpływ na gleby”.

W konferencji uczestniczyło ok. 300 osób głównie młodzież oraz nauczyciele z technik rolniczych i ogrodniczych oraz liceów.

Uroczyste zakończenie MRG 2015 w Wiedniu

Zbigniew Zagórski, PTG Warszawa

7 grudnia 2015 r w Wiedniu odbyło się uroczyste zakończenie Międzynarodowego Roku Gleby. W siedzibie MAEA (Vienna International Centre) IUSS wraz z FAO/IAEA zorganizowała konferencję pt „Achievements and Future Challenges”

Jej celem było podsumowanie działalności różnych organizacji na rzecz międzynarodowego Roku Gleby oraz wypracowanie dalszych działań. Data konferencji została wybrana celowo, ze względu na przypadający w dniu 7 grudnia Światowy Dzień Gleby. Gospodarzami spotkania było Austriackie Towarzystwo Gleboznawcze i Zespół Techniki Jądrowej w Wyżywieniu i Rolnictwa IAEA.

W konferencji uczestniczyło około 200 osób. Byli to zarówno członkowie Rady IUSS (przewodniczący i wiceprzewodniczący działów, komisji i grup roboczych), ale także przedstawiciele regionalnych uniów towarzystw gleboznawczych (z Afryki, Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej, Europy, Ameryki Łacińskiej i Ameryki Północnej) oraz delegaci narodowych towarzystw gleboznawczych z wielu krajów świata. Polskie Towarzystwo Gleboznawcze reprezentował Prezes prof. Zbigniew Zagórski.

Na szczególne podkreślenie zasługuje udział w konferencji również wysokiego szczebla przedstawicieli z wielu ważnych organizacji międzynarodowych: FAO, MAEA Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska, Europejskiej Unii Nauk o Ziemi. W przekazanych przez nich okolicznościowych adresach wskazywali na ogromną rolę, jaką spełnia wiedza o glebie w świadomości ludzi na Świecie oraz jak istotną rolę spełnia w tym zakresie IUSS.

Bardzo sympatyczne było wystąpienie przedstawicielki Tajlandii, Pani Sathaporn Jaiaree, która między innymi przedstawiła kulisy ustanowienia Światowego Dnia Gleby w czasie 28 kongresu IUSS w

Bangoku z którego wywodzi się idea Międzynarodowego Roku Gleby.

W toku merytorycznych obrad uczestnicy konferencji zostali zapoznani z dokonaniem wszystkich głównych agend IUSS oraz organizacji. Prelegenci przedstawili dane liczbowe o ilości uczestników i ilości odbytych zdarzeń (w wielu przypadkach w liczbie kilkuset) a także omówili niektóre szczegółowo pojedyncze, o spektakularnym znaczeniu (np Carolyn Olson SSSA). Zwracano szczególnie na edukacyjny aspekt podjętych działań.

Bardzo interesujące były wystąpienia związane z wyzwaniami, z jakim muszą się zmierzyć gleboznawcy w nadchodzącej przyszłości. Dotyczą one zarówno zawansowanej wiedzy naukowej (Le Hang z FAO/IAEA o zastosowaniu radionuklidów) jak i racjonalnej gospodarki zasobami glebowymi (P. Panagos z JRC-EC) czy też problematyce żywienia (K. Weinberger CEO-Austria).

Dużą część konferencji poświęcono na prace i dyskusje w grupach roboczych utworzonych wokół dyskutowanych zagadnień. Grupy składały się z przedstawicieli IUSS (komisji, grup roboczych, agend, itp.) oraz delegatów towarzystw. Wypracowano wiele postulatów i szczegółowych zadań dla organizacji gleboznawczych wszystkich szczebli, zwracając uwagę na konieczność zwiększenia skuteczności oddziaływania na inne środowiska społeczne i gospodarcze.

W końcowej sesji plenarnej w szerokiej dyskusji omówiono rekomendacje grup roboczych oraz podsumowano obrady. Prezydent IUSS Rainer Horn zaproponował przyjęcie wspólnej deklaracji o kontynuacji idei Międzynarodowego Roku Gleby. Deklaracja została przyjęta przez aklamację.

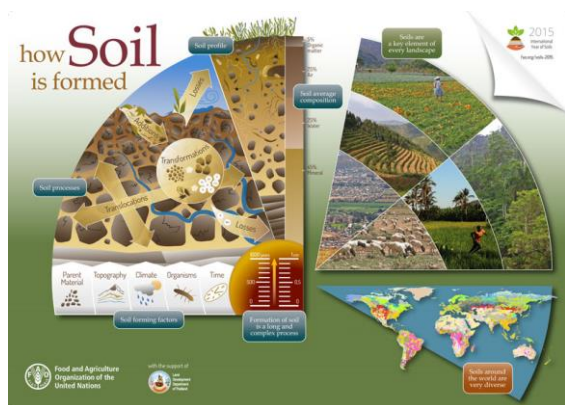
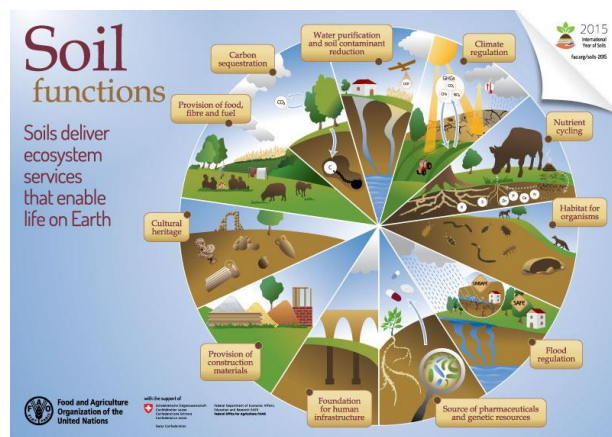
Infografiki FAO na MRC 2015

Cezary Kabała, UP Wrocław

W ramach Międzynarodowego Roku Gleby FAO zleciło wykonanie oraz nieodpłatnie udostępniło kilkanaście znakomitych infografik, to jest ilustracji i plakatów zawierających przede wszystkim przekaz graficzny, ale też nasyconych danymi ilościowymi, w tym statystycznymi. Infografiki są więc bardzo przydatnym narzędziem edukacyjnym, dzięki któremu w bardzo przystępny sposób można „przemycić” ogromną dawkę wiedzy o glebach. Na stronie FAO:

<http://www.fao.org/resources/infographics/en/>

udostępniono infografiki dotyczące funkcji gleby, różnych jej właściwości, krążenia składników, sekwestracji węgla w glebach, zagrożeń dla gleb i ich degradacji oraz ochrony, znaczenia gleb w życiu człowieka, przede wszystkim w produkcji żywności, regulacji klimatu itd. Na podanej stronie umieszczone są też infografiki dotyczące innych zasobów, na przykład lasów, oraz różnych problemów globalnych. Wydaje się, że infografiki te, nawet w oryginalnej, angielskiej wersji mogą znaleźć szerokie zastosowanie w naszej codziennej pracy dydaktycznej.

Kronika personalna

Nominacje

Prof. dr hab. Józef Chojnicki ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie został powołany przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego na stanowisko Redaktora Naczelnego czasopisma Soil Science Annual.

Dr Łukasz Uzarowicz ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie został powołany przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego na stanowisko Sekretarza Redakcji czasopisma Soil Science Annual.

Doktoraty

Dr Adam Michalski z Katedry Gleboznawstwa i Kształtowania Krajobrazu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tytuł pracy: „Antropogeniczne przekształcenia pokrywy glebowej prawobrzeżnej równiny zalewowej Wisły na odcinku Pędzewo-Czarnowo”. Obrona odbyła się 13 marca 2015 r. na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w Toruniu. Promotor: prof. dr hab. Renata Bednarek; recenzenci: prof. dr hab. Halina Dąbkowska-Naskręt (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy), prof. dr hab. Zygmunt Babiński (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy).

Dr Aleksander Mickiewicz z IUNG-PIB w Puławach, Zakład Herbolgii i Technik Uprawy Roślin we Wrocławiu. Tytuł pracy: „Reakcja kukurydzy na nawożenie borem, miedzią i cynkiem w warunkach monokultury i uproszczonej uprawy roli”. Obrona odbyła się 4 listopada 2015 r. w IUNG-PIB w Puławach. Promotor: prof. dr hab. Stanisław Wróbel; recenzenci: prof. dr hab. Jolanta Korzeniowska (IUNG-PIB Puławy/Wrocław), dr hab. Wiesław Wojciechowski (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu).

Sylwetki polskich gleboznawców:

Hjalmar Uggle (1908–1983) – gleboznawca i patriota

Piotr Skłodowski, Warszawa

Profesor Hjalmar Uggle urodził się w roku 1908 w Warszawie w rodzinie inteligentnej, pochodzącej z arystokracji szwedzkiej zamieszkałej w XIX wieku w Finlandii. Ukończył Wydział Leśny SGGW w Warszawie w 1933 roku. W okresie międzywojennym pracował jako gleboznawca – klasyfikator gruntów na Polesiu i Kujawach. W latach 1940-1945 był zatrudniony w gospodarstwie rolnym Centralnej Doświadczalnej Stacji Jedwabniczej w Milanówku.

Po wojnie powrócił do pracy naukowej, najpierw w SGGW, a po obronie pracy doktorskiej w 1950 roku został kierownikiem i organizatorem Katedry Gleboznawstwa w nowo powstałej Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie. Z tym miastem i tą uczelnią wiąza się Jego dalsze osiągnięcia w pracy naukowej i organizacyjnej. W roku 1954 otrzymał On tytuł docenta, w 1958 profesora nadzwyczajnego, a w 1967 profesora zwyczajnego. Duży jest również wkład

Profesora w organizację Wydziału Geodezji i Urządzeń Rolnych. W początkowym okresie był On jedynym profesorem tego wydziału. Profesor, jako pierwszy w kraju wszechstronnie zbadał i opisał gleby gytiowe Pojezierza Mazurskiego. Wyróżnił w nich 2 podtypy: gleby gytiowo-bagienne i gleby gytiowo-murszowe. Opracował również gleby wytworzone z gytii wapiennej i kredy jeziornej. Wprowadził również do literatury gleboznawczej „gleby płowe” i je scharakteryzował. Odpowiadają one glebom „lessives” w krajach Europy Zachodniej. Jako jeden z pierwszych zastosował metodę mikromorfologiczną do badań do badań zróżnicowanych typologicznie ściółek leśnych. Szczególną rolę w pracach naukowych Profesora odegrały gleby leśne. W szerokim zakresie prowadził również prace kartograficzne. Poza mapami gospodarstw doświadczalnych Uczelni oraz szeregu innych małych obiektów, opracował mapę gleb byłego województwa olsztyńskiego, a następnie całego regionu Polski północno-wschodniej. Były to pionierskie mapy w okresie powojennym. Wraz z pracownikami katedry uczestniczył przy opracowaniu dla całego kraju map Polski w skali 1:300 000 i 1:500 000. Pod kierunkiem Profesora H. Uggle opracowano „Strefy zagrożenia erozją wodną gleb regionu północno-wschodniego Polski” oraz monografię „Ogólna charakterystyka gleb Pojezierza – Mazurskiego i „Czarne Ziemie Kętrzyńskie”. Wyniki własnych badań Profesor Uggle przedstawił w ponad 130 publikacjach oraz wykorzystał przy opracowaniu i wydaniu drukiem 5 podręczników akademickich z gleboznawstwa leśnego i rolniczego. Profesor H. Uggle był promotorem 11 prac doktorskich i recenzentem wielu prac doktorskich i habilitacyjnych.

Profesor był członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego i założycielem Oddziału Olsztyńskiego PTG w roku 1951 oraz inicjatorem powołania Oddziału Białostockiego PTG w roku 1967. Profesor był zamilowanym przyrodnikiem. Posiadał okazałą kolekcję niemal wszystkich motyli europejskich i wielkich motyli południowo-amerykańskich. Nabył ją za zaoszczędzone pieniądze w dzieciństwie i przechował w całości, mimo przeżyć wojennych i wielu przeprowadzek.

Profesor Hjalmar Uggle to nie tylko wybitny uczony, ale również wielki polski patriota, mimo pochodzenia ze starego rodu szwedzkiego. Od początku II wojny światowej aktywnie uczestniczył w ruchu oporu. Działal w Związku Walki Zbrojnej, a następnie w Armii Krajowej, gdzie przygotowywał akcje zbrojne. Wykorzystując dokumenty o swoim szwedzkim pochodzeniu oraz biegłą znajomość języka niemieckiego wielokrotnie interweniował u władz okupacyjnych w sprawie uwolnienia zatrzymanych członków ruchu oporu.

Po upadku Powstania Warszawskiego do Profesora w Milanówku stanowił schronienie dla powstańców i uciekającej z Warszawy ludności polskiej i żydowskiej. Pod koniec 1944 roku w domu państwa Ugglów jednocześnie ukrywało się nawet 50 osób. Były to czyny bohaterskie, za które całej rodzinie groziła kara śmierci. Na wniosek jednego z uratowanych Kazimierza Lewartowicza – żyda obecnie mieszkającego w USA – Instytut Pamięci Yad Vashem w Jerozolimie 6 maja 2007 roku nadał tytuł „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata” pośmiertnie Hjalmarowi Uggle oraz jego żonie Ludwice mieszkającej obecnie w Olsztynie.

Uroczyste odsłonięcie tablicy ku pamięci prof. H. Uggle

W roku 2008 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński uhonorował pośmiertnie Profesora Hjalmar Uggle oraz jego małżonkę Ludwikę Krzyżem Komandorskim Odrodzenia Polski. Profesor Hjalmar Uggle zmarł w roku 1983 w Olsztynie. Profesor Hjalmar Uggle pozostanie na zawsze w pamięci wszystkich, którzy Go znali, jako wybitny reprezentant polskiej nauki o glebie.

Literatura:

1. Konecka-Betley K., Piascik H.: 2009, *Profesor Hjalmar Uggle - uczony i patriota. Roczn. Glebozn.*, t.LX
2. www.unw.edu.pl/gleba/uggle.htm

Jubileusz

Seminarium „Nauka o glebie w 200–letniej działalności SGGW” połączone z Jubileuszem

90–lecia prof. dr hab. Zygmunta Brogowskiego

Józef Chojnicki, SGGW Warszawa

Seminarium zorganizował Zakład Gleboznawstwa Katedry Nauk o Środowisku Glebowym SGGW pod patronatem JM Rektora SGGW prof. dr hab. Alojzego Szymańskiego i Dziekana Wydziału Rolnictwa i Biologii SGGW dr hab. Grażyny Garbaczewskiej prof. nadzw. SGGW. Było jedną z uroczystości organizowanych w ramach Obchodów Jubileuszowych 200 – lecia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz miało miejsce w „Międzynarodowym Roku Gleb 2015”, ogłoszonym przez ONZ i obchodzonym pod hasłem „Zdrowe gleby, zdrowe życie”.

Uroczyste Seminarium odbyło się w dniu **23 października 2015 roku** na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW w Warszawie. W pierwszej jego części dr hab. Danuta Czepińska-Kamińska prof. nadzw. SGGW przedstawiła prezentację pt. „Historia rozwoju nauki o glebie w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie”, natomiast prof. dr hab. Cezary Kabala wygłosił referat pt. „Definicja próchnicy i koncepcja typów próchnic: perspektywa międzynarodowa i polskie tradycje”. W kolejnej części seminarium, poświęconej Jubileuszowi prof. dr hab. Zygmunta Brogowskiego, prof. dr hab. Józef Chojnicki przedstawił prezentację pt. „Sylwetka prof. dr hab. Zygmunta Brogowskiego – praca naukowa, dydaktyczna i organizacyjna w SGGW” oraz prof. dr hab. Zbigniew Czerwiński, były wieloletni kierownik Katedry Gleboznawstwa SGGW, podzielił się interesującymi, unikalnymi wspomnieniami obejmującymi jego wspólną działalność z Profesorem Jubilatą.

W kolejnej części seminarium Szanownemu Jubilatowi listy gratulacyjne wraz z życzeniami między innymi złożyli: w imieniu J.M. Rektora Alojzego Szymańskiego prof. Andrzej Lenart - Pełnomocnik Rektor SGGW ds. współpracy z gospodarką, dr hab. Grażyna Garbaczewska prof. nadzw. SGGW – Dziekan Wydziału Rolnictwa i Biologii, prof. Józef Chojnicki – kierownik Katedry Nauk o Środowisku Glebowym wraz z pracownikami, prof. Zdzisław

ślaw Wyszyński – kierownik Katedry Agronomii wraz z pracownikami, prof. Gunno Renman ze Szwecji oraz wielu gleboznawców reprezentujących różne ośrodki naukowe całej Polski. Prezes Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego dr hab. Zbigniew Zagórski prof. nadzw. SGGW dokonał uroczystego wręczenia dyplomu Honorowego członka Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego Profesorowi Jubilatowi. Na zakończenie seminarium prof. Zygmunt Brogowski serdecznie podziękował za pamięć i uroczyste uczczenie jego 90 rocznicy urodzin.

Podczas uroczystego obiadu, zorganizowanego bezpośrednio po seminarium, miało miejsce wiele okolicznościowych wystąpień

poświęconych głównie wspomnieniom różnych epizodów z życia Jubilata oraz zdarzeń oddających życie codzienne społeczności akademickiej SGGW w przeszłości. Między innymi swymi osobistymi refleksjami podzielił się prof. Jan Górecki – były Rektor SGGW, prof. Stanisław Białousz, prof. Piotr Skłodowski – Honorowy Prezes Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego oraz Profesor Jubilat. W czasie seminarium i uroczystego obiadu, w którym wzięło udział około 70 osób, panowała bardzo dobra atmosfera, pełna optymizmu, otwartości i swobodnej wymiany poglądów.

LIST Redaktorów Soil Science Annual

Józef Chojnicki, Łukasz Uzarowicz, SGGW Warszawa

Długofalowym celem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego jest wprowadzenia Soil Science Annual (SSA), do 2012 roku Roczniki Gleboznawcze, na listę czasopism naukowych indeksowanych przez Journal Citation Reports (JCR). Serdecznie zatem zapraszamy wszystkich polskich gleboznawców i osoby zajmujące się naukami pokrewnymi do aktywnego udziału w realizacji tego ważnego przedsięwzięcia. Znaczenie posiadania takiego czasopisma przez nasze środowisko naukowe wynika z faktu, że obecnie, zarówno w ocenie parametrycznej jednostek naukowych jak i indywidualnego rozwoju naukowego pracowników, bierze się pod uwagę przede wszystkim dorobek naukowy opublikowany w czasopismach z listy JCR posiadających impact factor (IF). Stąd do realizacji tego zadania zwracamy się do Państwa z uprzejmą prośbą o długookresową i wytrwałą współpracę w następującym zakresie:

Cel 1: zachowanie płynności wydawniczej SSA. Dla 4 zeszytów rocznie potrzebne są minimum 24 publikacje, zgodnie z wymogami MNiSW (w zakresie ewaluacji czasopism). Wymóg ten byłby z łatwością spełniony, gdyby każda jednostka (katedra, instytut, zakład) prowadząca badania z szeroko pojętych nauk o glebie przesyłała rocznie minimum 2 publikacje do redakcji SSA. Wierzymy, że uda się Państwu rozsądnie wyodrębnić odpowiednią ilość wyników badań dla 2 prac rocznie w SSA, przy jednoczesnym publikowaniu wyników badań w czasopismach z IF.

Cel 2: konsekwentnego cytowania w artykułach publikowanych w czasopismach posiadających IF prac zamieszczonych w SSA w ostatnich 2 latach. Jest to jedno z ważniejszych kryteriów, które musi być spełnione, aby SSA znalazły się na liście JCR.

Cel 3: profesjonalne (pod względem merytorycznym i redakcyjno-językowym) oraz szybkie wykonywanie recenzji prac, które będą poddane procedurze publikowania w SSA.

Przypominamy, że pod pewnymi warunkami studenci i doktoranci publikują artykuły bezpłatnie. Szczegóły dotyczące opłat za publikację znajdują Państwo na stronie <http://ssa.ptg.sggw.pl/guide-for-authors>.

Jeśli chodzi o bieżące funkcjonowanie SSA, to do wydania 66 tomu w 2015 r. (częściowo zeszyt 3 i cały 4) brakuje minimum 10 prac. Stąd gorąco apelujemy do wszystkich Kierowników, o pełne zaangażowanie wraz z pracownikami swoich jednostek, w skuteczne rozwiązanie tego „problemu”.

Z przyjemnością informujemy, że czasopismo Soil Science Annual pozytywnie przeszło proces ewaluacji ICI Journals Master List 2014, której wynikiem jest przyznanie wskaźnika ICV (Index Copernicus Value) w wysokości 93.69 pkt. Informacje na ten temat znajdują Państwo na stronie <http://journals.indexcopernicus.com/Soil+Science+Annual,p24781408,3.html>. ICI Journals Master List jest bazą danych o czasopismach naukowych, w której czasopisma przechodzą rygorystyczną i wieloaspektową ocenę (więcej szczegółów znajdują Państwo na stronie <http://journals.indexcopernicus.com/>). Obecność na ICI Journals Master List podnosi prestiż czasopisma i może przyczynić się do zwiększenia jego cytawalności.

Chcielibyśmy zwrócić uwagę, że nasze czasopismo w swojej kategorii „Environmental soil science” znalazło się w pierwszej trójce najlepiej ocenionych czasopism.

Z wiarą i optymizmem czekamy na przesłane prace na adres lukasz_uzarowicz@sggw.pl do opublikowania w SSA. Prace należy przygotować zgodnie ze wskazówkami dla autorów tego czasopisma (<http://ssa.ptg.sggw.pl/guide-for-authors>).

Liczymy na odpowiedzialną, solidną i konsekwentną współpracę, której efektem będzie zamieszczenie Soil Science Annual na liście JCR czasopism naukowych.

Relacje

Europejski Projekt Edukacyjny FACES

Przemysław Charzyński, UMK Toruń

W dniach 17 - 22 listopada 2015 r. odbyła się pierwsza sesja terenowa w ramach projektu Freely Accesible Central European Soil - “FACES” (<https://sites.google.com/site/centraleuropesoils/>), której celem było zebranie dokumentacji do powstającej bazy danych gleb Europy Centralnej. W każdym punkcie trasy wykopano odkrywkę glebową, pobrano próbki do analiz, a także wykonano panoramy sferyczne. Gleby szczegółowo opisano i sklasyfikowano zgodnie z międzynarodową klasyfikacją WRB. W wyjeździe uczestniczyli P. Charzyński, P. Hulisz i M. Świtoniak z UMK w Toruniu oraz przedstawiciele wszystkich uczelni partnerskich: C. Kabala (UP we Wrocławiu), A. Karklins (Latvia University of Agriculture, Jelgawa), E. Reintam (Estonian University of Life Sciences, Tartu), V. Penížek (Czech University of Life Science, Praga), E. Fulajtar (National Agricultural and Food Centre,

Luzianky, Słowacja), T. Novak (Debrecen University, Węgry), B. Repe (Ljubljana University, Słowenia) oraz R. Vaisvalavičius (A.s. Stulginskis University, Kowno, Litwa).

Pierwszy punkt trasy znajdował się w okolicach Reszla. Prezentacja występujących tam unikatowych gleb wytworzonych z osadów glacialimicznych (Vertisol, Phaeozem) została przygotowana przy współpracy z gleboznawcami z UWM: dr hab. S. Smólczyńskim, dr hab. M. Orzechowskim i dr P. Sowińskim.

Kolejnego dnia eksploracje prowadzone były w rejonie Martwej Wisły, na Wyspie Sobieszewskiej. Na tym obszarze botaniczka dr M. Lazarus z UG zidentyfikowała występowanie siedliska z halofitami, wskazujących na zasolenie gleb. Trzy profile zlokalizowane w tym punkcie reprezentowały gleby wykształcone z osadów deltowych o różnym stopniu przekształcenia przez człowieka (Gleysols i Arenosols). Następny punkt znajdował się w rejonie Koronowa w winnicy „Pretoria”. Analizowano gleby wytworzone z piaszczysto-gliniastych osadów strefy kontaktowej pomiędzy sandrem a wysoczną morenową (Arenosols, Luvisols, Phaeozems). Ostatnie odkrytki zlokalizowano na terenie nieistniejących od 15 lat Toruńskich Zakładów Przemysłu Nieorganicznego „Polchem”. Ekstremalnie kwaśne piaszczyste gleby zostały zaklasyfikowane jako Spolic Technosols (Toxic).

Na zakończenie sesji (21.11.2015) odbyło się zebranie Oddziału Bydgoskiego PTG w sali konferencyjnej Hostelu „Przystanek Toruń” z udziałem zagranicznych koordynatorów projektu FACES. Dr hab. A. Greinert, prof. UZ wygłosił referat pt. "Construction debris as the anthropogenic bedrock of Technosols". Po referacie odbyło się posiedzenie konsorcjum projektu, na którym m.in. ustalono szczegółowy harmonogram działań służących realizacji jego głównych celów, tj. organizacji następnych sesji terenowych, warsztatów dla studentów, a także działań związanych z przygotowaniem materiałów dydaktycznych (przewodnika terenowego opisu gleb i ich klasyfikacji według klasyfikacji WRB, atlasów sekwencji glebowych Europy Centralnej i sylabusu kursu poświęconego kształceniu umiejętności klasyfikacji gleb wg WRB).

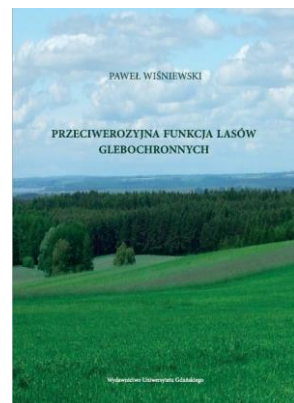
Galerię zdjęć autorstwa R. Vaisvalavičiausa z prac terenowych można obejrzeć na stronie:

<https://picasaweb.google.com/100235080727245767371/Nor-thPolandFieldtrip112015#>

Nowości wydawnicze

PRZECIWIEROZYJNA FUNKCJA LASÓW GLEBOCHRONNYCH. P. Wiśniewski, 2015. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego. ISBN 978-83-7865-338-7. Oprawa miękka, 126 ss. Publikacja stanowi pierwsze tak szerokie ujęcie zagadnień dotyczących stanu i znaczenia lasów glebochronnych w Polsce. Na przykładzie obszarów zarządzanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu dokonano oceny zmian struktury lasów uznanych prawnie za glebochronne w ciągu ostatnich 29 lat. Scharakteryzowano ich rolę i skuteczność w zapobieganiu erozji oraz wpływ na fizyczne i chemiczne właściwości gleb. Badania te poprzedzono oceną skali zagrożenia procesami erozyjnymi użytków rolnych na obszarze 140 gmin znajdujących się w granicach administracyjnych toruńskiej dyrekcji Lasów Państwowych. Książka skierowana jest do szerokiego grona odbiorców, przede wszystkim do pracowników naukowo-dydaktycznych, studentów geografii, rolnictwa, inżynierii i

ochrony środowiska oraz gospodarki przestrzennej. Może zainteresować również przedstawicieli organizacji ekologicznych, rolników indywidualnych, a także pracowników organów administracji realizujących zadania z zakresu ochrony przyrody i środowiska, instytucji melioracyjnych i rolniczych oraz jednostek odpowiedzialnych za prace planistyczne i urzędniowo-rolne.

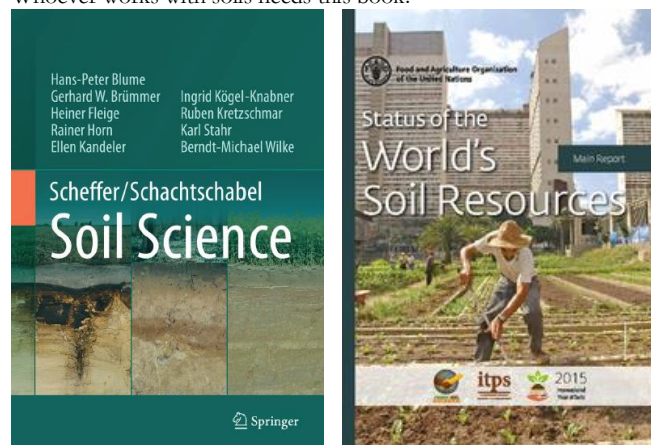

SCHEFFER/SCHACHTSCHABEL SOIL SCIENCE. Blume, H.-P., Brümmer, G.W., Fleige, H., Horn, R., Kandeler, E., Kögel-Knabner, I., Kretschmar, R., Stahr, K., Wilke, B.-M. SPRINGER, 620 pages; ISBN: 978-3-642-30941-0; \$ 115.00. The soils are fundamental to our existence, delivering water and nutrients to plants, that feed us. But they are in many ways in danger and their conservation is therefore a most important focus for science, governments and society as a whole. A team of world recognised researchers have prepared this first English edition based on the 16th European edition.

- The precursors and the processes of soil development
- The physical, biological and chemical properties of soils
- Nutrients and Pollutants
- The various soil classifications with the main focus on the World Reference Base for Soil Resources (WRB)
- The most important soils and soil landscapes of the world
- Soil Evaluation Techniques
- Basic Principles of Soil Conservation.

Based on the standard textbook on Soil Science for over 30 years in Europe now available in English and improved and adjusted for the North American and International Market. Contents enriched by more than 250 (100 color) illustrations and dozens of tables and useful charts. Constitutes and unparalleled breadth of authoritative and class-tested material to serve as a primary textbook, supplementary reader and source of enrichment topics

Whoever works with soils needs this book.

STATUS OF THE WORLD'S SOIL RESOURCES. The world's soils are rapidly deteriorating due to soil erosion, nutrient depletion, loss of soil organic carbon, soil sealing and other threats, but this trend can be reversed provided countries take the lead in promoting sustainable management practices and the use of appropriate technologies. The Status of the World's Soil Resources produced by FAO's Intergovernmental Technical Panel on Soils (ITPS) has been launched during the World Soil Day celebration and closure ceremony of the International Year of Soils. It brings together the work of some 200 soil scientists from 60 countries. Its publication coincides with World Soil Day which is celebrated on 4 December and also with the end of the UN International Year of Soils 2015, an initiative which has served to raise global awareness on what has been described as "humanity's silent ally". The European Commission, Joint Research Centre has contributed significantly to most parts of the Status of the World's Soil Resources. The Main Report(650pp), the Technical summary (94pp) and the Brochure are on:

www.fao.org/globalsoilpartnership/highlights/detail/en/c/357163

AGRICULTURAL POLICY: GOVERN OUR SOILS. Luca Montanarella published an article in NATURE with the title "Agricultural policy: Govern our soils". In this article, he calls for a voluntary international agreement to protect soil from erosion and degradation through a reinvigorated Global Soil Partnership (GSP). The GSP is the best current option for driving forward various recommendations, despite its shortcomings. The partnership needs to motivate all invested parties to develop commitments to specific actions. These should enshrine soil management in legislation tailored to each country's needs. The GSP needs to prove that it can be more than just a talking shop, and can generate political will and raise funding. The FAO has suggested an initial budget of \$64 million over five years for the GSP, mainly to help to develop a Global Soil Information System and to promote training and capacity building in developing countries.

<http://www.nature.com/news/agricultural-policy-govern-our-soils-1.18854>

Nowe polskie publikacje gleboznawcze w czasopismach posiadających IF

Wszystkie nowe publikacje z zakresu nauk o glebie są na bieżąco dopisywane do listy na stronie <http://szopka.up.wroc.pl/>

Baran A., Zaleski T., Kulikowski E., Wiczeorek J. 2015. Hydrophysical and Biological Properties of Sandy Substrata Enriched with Hydrogel. Polish Journal of Environmental Studies 24(6), 2355-2362.

Bartkowiak A., Lemanowicz J., Kobierski M. 2015. The content of macro- and microelements and the phosphatase activity of soils under a varied plant cultivation technology. Eurasian Soil Science 48, 12, 1354-1360.

Bielińska E. J., Futa B., Baran S., Żukowska G., Olenderek H. 2015. Enzymy glebowe jako bioindykatory jakości i zdrowotności gleb leśnych w obszarze oddziaływania Zakładów Azotowych „Pulawy” S.A., Sylwan 159 (11):921-930.

Brożek, S., Lasota, J., Błońska, E., Wanic, T., Zwydak, M. 2015. Waloryzacja siedlisk obszarów górskich na podstawie Siedliskowego Indeksu Glebowego (SIG). Sylwan, 159(8), 684-692.

Ciećko Ż., Żołnowski A. C., Madej M., Wasiak G., Lisowski J. 2015. Long-term effects of hard coal fly ash on selected soil properties. Polish Journal of Environmental Studies 24(5), 1949-1957.

Jonczak J., Simansky V., Pollakova N. 2015. Zawartość i profilowe rozmieszczenie frakcji fosforu w uprawnych i leśnych czarnoziemach z poziomem cambic. Sylwan 159 (11): 931-939.

Kuziemska B., Jaremko D., Wieremiej W. 2016. Content of magnesium and heavy metals in selected natural fertilisers. J. Elem., 21(1): 89 – 97

Lipiec J., Siczek A., Sochan A., Bieganski A. 2016. Effect of sand grain shape on root and shoot growth of wheat seedlings. *Geoderma* 265, 1-5.

Łukowiak, R., Grzebisz, W., Sassenrath, G. F. 2015. New insights into phosphorus management in agriculture—A crop rotation approach. *Science of The Total Environment* 542B, 1062-1077.

Małecka M., Kwaśna H. 2015. Effect of scots pine sawdust amendment on abundance and diversity of culturable fungi in soil. *Polish Journal of Environmental Studies*, 24(6), 2515-2524.

Mazur Z., Mazur T. 2015. Effects of long-term organic and mineral fertilizer applications on soil nitrogen content. *Polish Journal of Environmental Studies*, 24(5), 2073-2078.

Mazur Z., Mazur T. 2016. The influence of long-term fertilization with slurry, manure and NPK on the soil content of trace elements. *J. Elem.*, 21(1): 131 - 139

Modrzewska B., Kosiorek M., Wyszowski M. 2016. Content of some nutrients in scots pine, silver birch and Norway maple at an urbanized environment. *J. Elem.*, 21(1): 149 - 157

Wiszniewska A., Hanus-Fajerska E., Muszyńska E., Ciarowska K., 2016. Natural organic amendments for improved phytoremediation of polluted soils: a review of recent progress. *Pedosphere* 26, 1-12.

Pawelczak M., Dawidowska-Marynowicz B., Oszywa B., Koszałkowska M., Kręcińo Ł., Krzyśko-Łupicka T. 2015. Wpływ pozostałości substancji ropopochodnych w glebie na rozwój owsa i aktywność aminopeptydazową. *Archives of Environmental Protection*, 41(1), 24-28.

Plak A., Chodorowski J., Bis M. 2015. Influence of land use on the content of select forms of Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, and Zn in urban soils. *Polish Journal of Environmental Studies*, 24(6), 2577-2586.

Potasznik A., Szymczyk S. 2015. Magnesium and calcium concentrations in the surface water and bottom deposits of a river-lake system. *J. Elem.*, 20(3): 677-692

Rolka E. 2015. Effect of soil contamination with cadmium and application of neutralizing substances on the yield of oat (*Avena sativa* L.) and on the uptake of cadmium by this crop. *J. Elem.*, 20(4): 975 - 986

Sewerniak P., Jasińska J., Golińska P., Składanowski M. 2015. Intensywność mineralizacji igieł w borze sosnowym w odniesieniu do warunków siedliskowych i mikrobiologicznych stoków wydym o kontrastowej ekspozycji. *Sylwan* 159 (10):839-847.

Stępień A., Wojtkowiak K. 2015. Effect of meat and bone meal on the content of microelements in the soil and wheat grains and oilseed rape seeds. *J. Elem.*, 20(4): 999 - 1010

Symanowicz B., Kalembasa S., Niedbała M. 2015. Impact of multi-annual mineral fertilization with NPKCa on the content and uptake of magnesium by eastern galega. *J. Elem.*, 20(4): 1011 - 1019

Szostek R., Ciećko Z., Walczak M., Świontek-Brzezinska M. 2015. Microbiological and Enzymatic Activity of Soil after Pollution with Fluorine. *Polish Journal of Environmental Studies*, 24(6), 2641-2646.

Świtoniak M., Mroczek P., Bednarek R. 2016. Luvisols or Cambisols? Micromorphological study of soil truncation in young morainic landscapes—Case study: Brodnica and Chełmno Lake Districts (North Poland). *CATENA* 137, 583-595.

Tokarz E., Urban D., Szafraniek-Nakoneczna A., Stępniewska Z. 2015. Selected chemical and physicochemical properties of sediments in Moszne Lake and mire (Polesie National Park). *J. Elem.*, 20(4): 1041 - 1052.

Wiatrowska K., Komisarek J., Dłużewski P. 2015. Effects of heavy metals on the activity of dehydrogenases, phosphatases and urease in naturally and artificially contaminated soils. *J. Elem.*, 20(3): 743-756

Widomski, M. K., Stępniewski, W., Horn, R., Bieganski, A., Gazda, L., Franus, M., Pawłowska, M. 2015. Shrink-swell potential, hydraulic conductivity and geotechnical properties of clay materials for landfill liner construction. *International Agrophysics*, 29(3), 365-375.

Wierzbowska J., Sienkiewicz S., Krzebietke S., Sternik P. 2016. Content of selected heavy metals in soil and in Virginia mallow (*Sida hermaphrodita*) fertilised with sewage sludge. *J. Elem.*, 21(1): 247 - 258

Witkowska-Walczak B., Bartmiński P., Sławiński C. 2015. Hydrophysical characteristics of selected soils from arctic and temperate zones. *International Agrophysics*, 29(4), 525-531.

Wolińska A., Rekosz-Burlaga H., Goryluk-Salmonowicz A., Błaszczak M., Stępniewska Z. 2015. Bacterial abundance and dehydrogenase activity in selected agricultural soils from Lublin region. *Polish Journal of Environmental Studies*, 24(6), 2677-2682.

Zaborowska M., Kucharski J., Wyszowska J. 2015. Remediation of soil contaminated with cadmium. *J. Elem.*, 20(3): 769-784

Żołnierz L., Weber J., Gilewska M., Strączyńska S., Pruchniewicz D. 2015. The spontaneous development of understory vegetation on reclaimed and afforested post-mine excavation filled with fly ash. *Catena* 136, 84-90.

Zaproszenie

EUROSOIL 2016, Sztambuł, Turcja

Nadal możliwe jest zgłoszenie uczestnictwa i wysłanie streszczenia prezentacji lub posteru do jednej z kilkudziesięciu tematycznych sesji kongresu Europejskiej Unii Towarzystw Gleboznawczych EUROSOIL 2016. Termin nadsyłania abstraktów został po raz kolejny przedłużony, tym razem do 5 stycznia 2016.

Informacje o sesjach oraz szczegóły rejestracji znajdują się na stronie kongresu: <http://www.eurosoil2016istanbul.org>

Zaproszenie

8th International Geochronology Summer School: Dating techniques in environmental research 04 – 09.09.2016, Bergün (Switzerland)

Topics to be covered in lectures, excursions and workshops include dating techniques such as numerical methods (radiocarbon, exposure dating with cosmogenic nuclides, OSL, ¹³⁷Cs, ²¹⁰Pb, etc.), dendrochronology, anthracology, archaeomagnetic dating, as well as relative methods like soil weathering and Schmidt-hammer technique. See also attached flyer.

List of Lecturers:

H. Gärtner (WSL), D. Brandová (Univ. Zurich), P. Cherubini (WSL), M. Egli (Univ. of Zurich), S. Ivy-Ochs (ETH Zurich/Uni Zurich), I. Hajdas (ETH Zurich), D. Dahms (Univ. Northern Iowa), E. Eckmeier (LMU University of Munich), R. Kipfer (EAWAG), E. Tema

(Univ. of Torino), S. Lowick (Univ. of Bern), S. Priori (CRA-ABP, Firenze), N. Dubois (EAWAG), K. Hanselmann (ETH Zurich).

The Summer School is open to young researchers (PhD students and Post-Docs) worldwide.

Participation is competitive and will be limited to a maximum of 20.

The registration fee (720 CHF) includes accommodation (room sharing required),

half board and lunch, field trips and teaching material.

DEADLINE FOR APPLICATIONS: 30 April 2016

Registration: <http://www.geo.uzh.ch/microsite/geochronology/>

Kalendarium konferencyjne

(Kolorem czarnym oznaczono konferencje zagraniczne, kolorem czerwonym – sympozja odbywające się w Polsce)

2016

Austin International Conference on SOIL MODELING

29.03-01-04.2016 Austin, Texas, USA
<https://soil-modeling.org/austin-workshop>.

European Geosciences Union EGU GENERAL ASSEMBLY 2016

17-22.04.2016 Vienna, Austria
<http://www.egu2016.eu/>

1st International Conference ADVANCES IN SOIL SCIENCE

02-05.05.2016 Alexandria, Egypt
<http://icass-eg.com/>

IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa RTEC W ŚRODOWISKU - IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ DLA ZDROWIA CZŁOWIEKA

11-13.05.2015 Gdynia
Instytut Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego
oceagr@ug.edu.pl

International Conference on CONSERVATION AGRICULTURE AND SUSTAINABLE LAND USE 2016

31.05-02.06.2016, Budapest, Hungary,
at the Hungarian Academy of Sciences
<http://caslu2016.mtafi.hu/>

XXI Międzynarodowa Konferencja Naukowa ENVIRO 2016

Problemy ochrony i kształtowania środowiska
01-03.06.2016 UR Kraków, Wieliczka
<http://www.enviro.ur.krakow.pl>

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
EKOSYSTEMY TRAWIASTE
W KSZTAŁTOWANIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
01-03.06.2016 UP Lublin, Urszulin
Uwaga: sesje terenowe w Poleskim Parku Narodowym!
kontakt: tataczakmarek@wp.pl

ESSC 2016 EUROPEAN SOCIETY FOR SOIL CONSERVATION SOIL – OUR COMMON FUTURE

15-18.06.2016 Cluj-Napoca, Romania
<http://essc2016.conference.ubbcluj.ro/>

XIII Międzynarodowe Sympozjum
MIKROELEMENTY W ROLNICTWIE I ŚRODOWISKU
21-24.06.2015 Kudowa Zdrój
<http://www.mikroelementy.eu/>

19th NITROGEN WORKSHOP 2016
27-29.06.2016 Skara, Sweden
<http://akkonferens.slu.se/nitrogenworkshop/>

7th Global Workshop
DIGITAL SOIL MAPPING
27.06 – 01.07.2016 Århus, Denmark
<http://digitalsoil.auinstallation35.cs.au.dk/digital-soil-mapping-workshop-2016/>

5th ESSS International Congress
EUROSOIL 2016
17-22.07.2016, Istanbul, Turkey
<http://www.eurosoil2016istanbul.org/>

8th International**ACID SULFATE SOILS CONFERENCE**

17-23.07.2016 College Park, Maryland, USA

<http://www.midatlanticsoilscientists.org/acid-sulfate-soils-conference/>**ENZYMES IN THE ENVIRONMENT:
ACTIVITY, ECOLOGY AND APPLICATIONS**

24-28.07.2016 Bangor, Wales, United Kingdom

<http://enzymes-in-the-environment.org/>**15th International Peat Congress****Peatlands in Harmony - Agriculture, Industry & Nature**

15-19.08.2016, Kuching, Sarawak, Malaysia

<http://www.ipc2016.com>**2nd International Conference Of Young Scientists
SOIL IN THE ENVIRONMENT**

11-14.09.2016 Poznań – Ślesin

<http://www.site2016.manifo.com>**18th International Conference
of International Humic Substances Society****KEYSTONE for FUTURE EARTH:
NATURAL ORGANIC MATTER (NOM) IN DIVERSE
ENVIRONMENTS**

11-16.09.2016, Kanazawa City, Ishikawa, Japan

<http://www.ihss2016.com/>**Konferencja Naukowa****PÓŻNOVISTULIAŃSKA I HOLOCENŃSKA EWOLUCJA
GEOSYSTEMÓW NIŻOWYCH**

19-21.09.2016 Słupsk

<http://www.geosystemy.slupsk.apsl.edu.pl/>**15th International Conference on
SOIL MICROMORPHOLOGY**

27.11-05.12.2016 Mexico city, Mexico

http://www.iuss.org/files/announcement_15icsm_fin.pdf**2017****1st World Conference****on Soil and Water Conservation under Global Change
CONSOWA 2017**

12-16.06.2017 Lleida, Spain

2018**21st WORLD CONGRESS OF SOIL SCIENCE**

12-17.08.2018, Rio de Janeiro, Brazil

<http://www.21wcsc.org/>**CZARNA ZIEMIA**

Pismo Informacyjne

Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego

ul. Wiśniowa 61

02-520 Warszawa

<http://www.ptg.sggw.pl>**Redakcja:**Cezary Kabała, cezary.kabala@up.wroc.plMarek Drewnik, m.drewnik@geo.uj.edu.pl

Bezpośrednich uczestników zdarzeń
zachęcamy do bieżącego nadsyłania informacji
o konferencjach, awansach, publikacjach itd.